

Huidziekten pakken bij de zwarte huid heftiger uit.

De gepigmenteerde huid verschilt niet alleen onderling maar is ook zeker een andere huid dan de blanke, aldus dermatoloog dr. Freddy Hamerlinck. Met de gepigmenteerde huid bedoelt hij zowel de gele als de zwarte huid. Het is daarom jammer dat zowel de cosmetische als de farmaceutische industrie, uit economische belangen, tot nog toe bijna volledig gericht zijn op de blanke huid.

Al jong was voor de ouders van Freddy Hamerlinck duidelijk dat hun zoon grote belangstelling had voor de wetenschap. Ze deden hem daarom de vervolgserie 'Jongens en wetenschap' cadeau, een lijvig boekwerk dat één keer per jaar verscheen. Met deze serie kon de jonge Freddy niet alleen zijn nieuwsgierigheid naar de scheikundewetenschap bevredigen maar ook zijn behoefte aan kennis van andere culturen. Nog herinnert hij zich een reportage van een Congolese koning die omringd was door slagtanden. Toen hij jaren later als jonge docent scheikunde werkte in Congo, kwam hij bij toeval terecht in het gebied van deze koning en nog wel op het moment dat de man net was overleden.

Na Congo kwam de van oorsprong Belgische Hamerlinck naar Nederland waar hij het laboratorium van de immuun-dermatologie van het vroegere Binnengasthuis opzette. Als medewerker van dit laboratorium hielp hij vele artsen bij het onderzoek voor hun proefschrift. Wat zij kunnen, dacht Hamerlinck na een tijdje, kan ik ook en hij besloot zich in te schrijven aan de medische faculteit van de Universiteit van Amsterdam.

Onontgonnen gebied

Toen Hamerlinck net klaar was met zijn specialisatie dermatologie-venereologie vestigde hij zich in Amsterdam Zuidoost. Dit deed hij

om zo dicht mogelijk in de buurt te zijn van het A.M.C. waar hij een paar keer per week voor zijn proefschrift gebruik maakte van het laboratorium. Veel tijd voor het werken aan dat proefschrift had hij al gauw niet meer want hij werd geconfronteerd met een patiëntenbestand waar hij niet tot nauwelijks iets over geleerd had. Zijn patiënten (of hun (voor)ouders) kwamen veelal uit andere delen van de wereld en hadden in meerderheid een gepigmenteerde huid. Hamerlinck had het gevoel dat hij een unieke kans kreeg om een gebied te betreden dat in de dermatologie nog nauwelijks was ontgonnen. Her en der waren er wel wat studies, met name over de negroïde huid, maar bij elkaar zag Hamerlinck al gauw 150 nationaliteiten met daarbovenop nog patiënten van gemengde afkomst.

Leren, leren, leren

Weglopen en ergens anders een praktijk beginnen waar hij zo goed als verzekerd zou zijn van een blank patiëntenbestand waarover hij voldoende kennis in huis had, was een optie die Hamerlinck nooit heeft overwogen. Hij ervoer zijn praktijk in Amsterdam Zuidoost als een uitdaging. Patiënten stroomden toe en hij liet ze maar komen. Dat leidde ertoe dat hij soms tussen de zestig en negentig mensen op een dag zag. Het was een zware belasting maar ook een ideale situatie want de enige manier om kennis op te doen van de zogenaamde etnische dermatologie was zoveel mogelijk

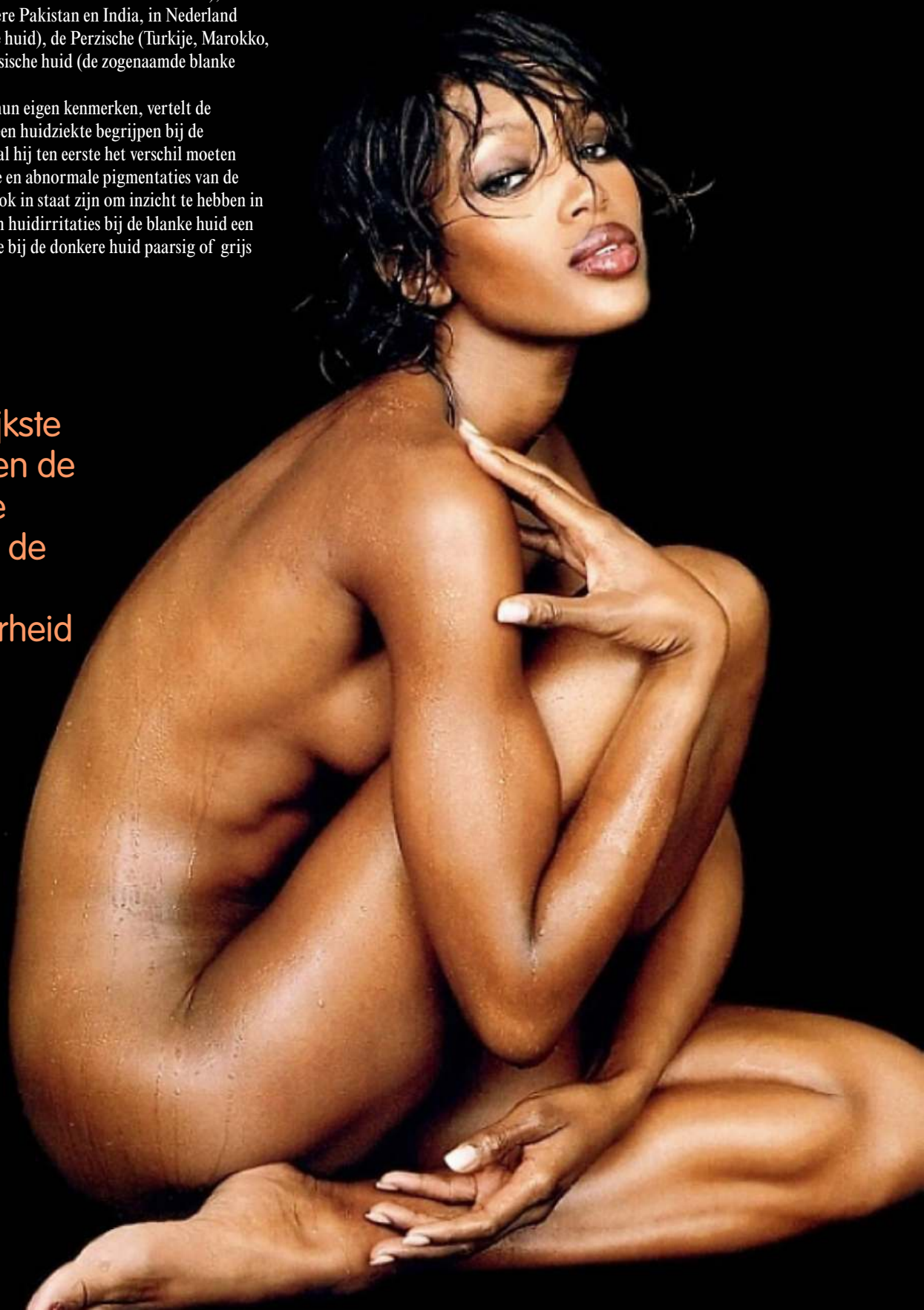
ziektepatronen zien. Hamerlinck nam foto's van ziektebeelden, ging vergelijken en nadenken. De eerste jaren, zo vertelt hij, was hij alleen bezig met leren, leren en nog eens leren. Inmiddels heeft hij een hoop kennis vergaard over de gepigmenteerde huid waarvan hij een deel samen met twee collega's uit Amsterdam Zuidoost, Henk-Maarten Laane en Allard van der Wal, heeft opgeschreven.

Zeven huidtypen

Met zijn twee collega's is Freddy Hamerlinck gekomen tot het onderscheiden van zeven huidtypen. Dit zijn de negroïde, de Latijns Amerikaanse, de OostAziatische (van de eskimo's in het noorden tot de Maleisische types aan de evenaar, met inbegrip van de Chinezen en de Noord-, en Zuid-Amerikaanse Indianen), de ZuidAziatische (onder andere Pakistan en India, in Nederland bekend als de Hindostaanse huid), de Perzische (Turkije, Marokko, Iran et cetera) en de Kaukasische huid (de zogenaamde blanke huid).

Al deze huidtypen hebben hun eigen kenmerken, vertelt de dermatoloog. Wil een arts een huidziekte begrijpen bij de gepigmenteerde huid dan zal hij ten eerste het verschil moeten kunnen zien tussen normale en abnormale pigmentaties van de huid. Daarnaast moet hij ook in staat zijn om inzicht te hebben in kleurverschillen. Zo kunnen huidirritaties bij de blanke huid een rode kleur hebben terwijl ze bij de donkere huid paarsig of grijs van kleur zijn.

Het belangrijkste verschil tussen de verschillende huidtypen, is de mate van doorlaatbaarheid van de huid.

Verschillen per pigment

De presentatie van huidziekten, de manier waarop de ziekte eruit ziet bij de gepigmenteerde huid, is over het algemeen dus anders dan bij de blanke. Hiernaast, zegt Hamerlinck, kun je, zoals hierboven al gesteld eigenlijk niet spreken van 'de' gepigmenteerde huid.

Onderling zijn er ook weer verschillen. Een huidziekte bij iemand uit China kan er weer anders uitzien dan iemand van negroïde of Hindostaanse afkomst. Kort geleden had Hamerlinck een Surinaamse patiënt met een huidafwijking die hij diagnosticeerde als een infectieziekte. In Suriname zei de dermatoloog Rudy Lai A Fat dat het een bepaalde virusinfectie was. Deze infectie kende Hamerlinck goed maar wat hij zag op de huid van de patiënt leek totaal niet op de symptomen van deze ziekte bij de blanke huid. Even twijfelde hij nog aan de diagnose van zijn collega maar toen ook een tweede Surinaamse dermatoloog, Gert-Jan Stolting de zelfde diagnose stelde, wist hij dat hij eraan moest geloven en dat hij er weer iets nieuws bij had geleerd.

Doorlaatbaarheid huid

Het belangrijkste verschil tussen de verschillende huidtypen, vertelt Hamerlinck, is de mate van doorlaatbaarheid van de huid. Dat wil zeggen de doorlaatbaarheid van vocht, zowel van binnen naar buiten als omgekeerd. Dit heeft weer invloed op de medicijnen die je erop

smeert. Bij gebruik van hormoonzalf bij Chinese kindertjes bijvoorbeeld zal er altijd een lagere dosering gegeven moeten worden dan bij negroïde kinderen omdat de doorlaatbaarheid bij de eerste groep veel groter is dan bij de tweede. Hindostaanse kinderen zitten weer ergens in het midden van deze twee groepen. Houd je geen rekening met dit gegeven dan schrijf je bijvoorbeeld aan mensen met een grote doorlaatbaarheid te sterke middelen voor met als gevolg dat de huid eerder dun wordt en er striaevorming optreedt.

Regelmatig ziet Hamerlinck mensen die in de schoonmaak werken. Bij hen zie je, als ze een heel donkere huid hebben, dat de klachten vaak liggen op het gebied van de irritatie. De donkere huid zal eerder stuk gaan dan dat er allergie optreedt. Stripping, laagjes afhalen om de dikte en de weerstand van de huid te controleren, gaat ook makkelijker bij een zwarte huid dan bij een blanke of Chinese huid. Dat is een fysiologisch maar ook een biochemisch verschil. Bij mensen van gemengde afkomst is het opletten geblazen, aldus Hamerlinck, ook al is de vermenging maar minimaal. Soms stappen er patiënten zijn spreekkamer binnen die eerder zwart zijn dan bruin maar over een huid beschikken met de doorlaatbaarheid van een Chinees. Bij navraag blijken ze dan een Chinese overgrootvader te hebben.

Schimmel oksel

Kelloid na navel piercing

Lofa

Dermatoloog Dr. Freddy Hamerlinck

Zwarte huid is sterk

Grosso modo, vertelt Hamerlinck, kun je stellen dat de zwarte huid compacter en sterker is dan de andere huiden. De cellagen liggen dichter bij elkaar. Dit is een opvallend kenmerk van de negroïde huid en het voordeel is dat de huid mooi strak is. Bij zwarte mensen treedt ook minder snel rimpelvorming op. Regelmatig loopt een tiener de spreekkamer van de dermatoloog binnen met iemand waarvan hij denkt dat het de zus is, zij blijkt dan de moeder te zijn. Een generatieverschil valt nauwelijks op te merken. De zwarte huid heeft, over het algemeen, ook minder last van allergieën. Maar mocht er wel sprake zijn van een allergie dan is dat ook meteen veel heftiger dan bij andere huidtypen. Treedt er bijvoorbeeld een nikkelallergie op als reactie op de knoop van spijkerbroeken dan is er meteen een fors eczeem aanwezig. Bij andere huidtypen is de reactie dan minder sterk.

Waarom alle huidziekten bij de zwarte huid heftiger uitpakken dan bij andere huidtypen, is een vraag die Hamerlinck niet kan beantwoorden. Daar zou wetenschappelijk onderzoek voor nodig zijn.

Veel voorkomende huidproblemen

Regelmatig ziet Hamerlinck ouders die hun kind meenemen naar zijn poli omdat het witte vlekjes in het gezicht heeft. Hamerlinck ziet de ouders ontspannen als ze horen dat het geen lepravlekken zijn, een angst die bestaat bij mensen uit de tropen. De witte vlekken die gepigmenteerde kinderen wel eens krijgen duiden op een gistinfectie, een soort schimmel. Dit zie je haast niet bij blanke kinderen. Het kind kan er gemakkelijk vanaf geholpen worden met een medicijn met een vette basis. Hierbij moet meteen opgemerkt worden dat het nooit vaseline mag zijn. Dit product is in dit klimaat

ongeschikt voor de gepigmenteerde huid. Woont men in de tropen, dan kan het weer wel. Voor parafine en vaseline moet de gepigmenteerde huid hard wegnemen. Parafine kom je tegen in minerale olieën. Dit middel heeft een uitdrogend effect op de gepigmenteerde huid.

Bij vaseline gebeurt het volgende. In dit Nederlandse klimaat verliest de getinte huid veel vocht en doe je dan vaseline op de huid dan dek je die daarmee te veel af waardoor het vocht niet weg kan komen. Het vocht blijft namelijk onder de vaseline staan en de huid wordt droog door het eigen vocht. Dit lijkt gek maar iedereen die wel eens in een bad heeft gelegen, heeft gemerkt dat zijn huid droog was nadat je uit bad kwam. Een soortgelijk proces vindt plaats bij het afdekken van de huid met vaseline.

Verzorging gepigmenteerde huid

De gepigmenteerde huid moet in dit klimaat iets gebruiken dat het vocht juist opneemt in plaats van tegenhoudt. De blanke huid is in de loop der eeuwen aangepast aan dit klimaat. De ceramiden, een soort cement tussen de cellen, is bij deze huid ingesteld op dit klimaat en houdt het vocht vast. Dit gebeurt niet bij de gepigmenteerde huid. Mensen met een gepigmenteerde huid moeten daarom hun huid insmeren met een middel waar een was in zit en een emulgator, om de huid vet te maken en er tegelijkertijd voor te zorgen dat het vocht wordt opgenomen.

Ook voor het haar, vertelt Hamerlinck, is het gebruik van vaseline of cocoaoter in dit klimaat af te raden bij mensen van negroïde afkomst. Zij hebben veel meer vetproductie op de hoofdhuid dan andere huidtypen. Doe je er dan nog vaseline op dan wordt de huid te vet en dan blijft er van alles in hangen. Als kinderen in de zandbak met zand naar elkaar gooien, en er blijven zandkorreltjes in haar

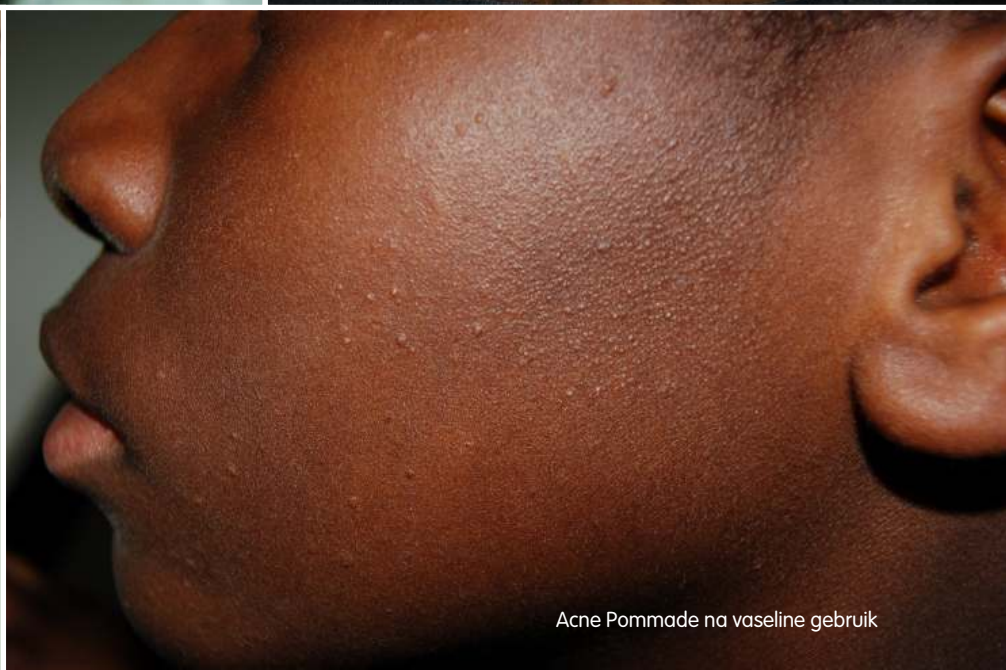
Ontsteking na epillatie

verkleuring na eczeem

Schimmel nagels

Acne Pommade na vaseline gebruik

met een vette hoofdhuid zitten, kunnen infecties ontstaan, zoals schimmelinfecties. Het advies is daarom ook om liever een crème te gebruiken.

Problemen gepigmenteerde huid

De gepigmenteerde huid heeft snel donkere vlekken. Die treden al op na een verwonding of acne. Ook in de oksel kunnen door irritatie als gevolg van het gebruik van deodorant donkere vlekken ontstaan, die je ook ziet onder de borsten door schimmelinfectie of door het metaal in beha's. Ook in de liezen kan een schimmelinfectie voorkomen. Deze donkere verkleuringen worden behandeld met een blekende crème en in het geval van schimmelinfectie met een anti-schimmelmiddel.

Soms stapt er een patiënt de spreekkamer binnen met zwarte puntjes op bovenarmen en bovenbenen. Ook dit heeft weer te maken met vochtverlies en kan verholpen worden door behandeling met melkzuur.

Op blote voeten lopen is niet te adviseren in Nederland. Door de droogte van de huid ontstaat er veel eerder kans op infecties. Mensen met erg droge voetzolen krijgen het advies deze in te smeren met een bepaald middel op vaselinebasis. Dit lijkt in tegenspraak met het eerdere advies voor de huid en het haar. Maar bij de voetzolen is een

bepaald middel op vaselinebasis juist probaat omdat er een zuur in wordt gestopt dat beschermt tegen infecties.

Een ander, veelvoorkomend ongemak bij de gepigmenteerde huid is het ontwikkelen van keloïdlittekens. Keloïd is een te fors uitgroeien van littekenweefsel. In Suriname wordt dit grometi (letterlijk: groeivlees) genoemd. Weg krijgen lukt niet maar met een behandeling kunnen de littekens vlakker en kleiner worden gemaakt.

Elke huid zijn eigen behandeling

Je kunt een vermogen uitgeven aan cosmetische producten, zegt Hamerlinck, maar dat is niet nodig. Zwarte mensen hebben een schitterende, zachte huid. Gebruik plantaardige oliën om de huid wat zachter te maken en je bent klaar. Hoe meer stoffen je op je huid smeert, hoe meer je de kans loopt om iets te krijgen. Douchen met heet water is sterk af te raden omdat je daarmee de bescherm-laag afwast.

Met allerlei firma's is Hamerlinck bezig te bekijken hoe er betere producten op de markt gebracht kunnen worden voor de gepigmenteerde huid. Zelf hoopt hij dat de aandacht daarvoor gaat groeien en waar nodig verleent hij zijn medewerking om te komen tot betere producten.

Voor de verschillende soorten eczeem zijn er in principe goede medicijnen te verkrijgen maar het probleem is wel dat in deze medicijnen, en jammer genoeg ook in veel cosmetische producten, een bepaald oplosmiddel zit. Dit is propyleen glycol, een middel dat niet geschikt is voor de gepigmenteerde huid. Dit middel leidt bij deze huid tot irritatie en donkere vlekken. Om de zelfde reden zal Hamerlinck niet snel een laserapparaat hanteren voor de gepigmenteerde huid. Sommigen raden een laserbehandeling aan voor het verwijderen van ongewenste gezichtsbeharing bij vrouwen of het verwijderen van de zwarte wratten bij de donkere huid, de zogenaamde dermatitis papulosa nigra.

Bij laseren, vertelt Hamerlinck, moet je zo goed kunnen richten dat je precies de plek raakt. Dat is erg moeilijk. Bij de blanke huid luistert dat niet zo nauw omdat daar geen donkere plekken door zullen ontstaan wat wel het geval is bij de gepigmenteerde huid. Daarom zal Hamerlinck vrouwen met overtollige haargroei adviseren om droog te scheren met een voor mannen bestemd driekoppig scheerapparaat, ook in het gezichtsgebied. Angst dat er een dikkere, mannelijk uitziende beharing terug zal komen hoeft de vrouw niet te hebben omdat zij niet over de mannelijke hormonen beschikt. Voor het verwijderen van de zwarte uitstulpjes, de wratten, die goedaardige woekeringen zijn van opperhuidcellen, hanteert Hamerlinck de methode van elektrocoagulatie waarbij er oppervlakkig kleine elektrische stroomstootjes worden toegediend.

Zwarte mensen hebben een schitterende, zachte huid.

Een cirkel is rond

Ook over de grenzen is Hamerlinck actief. Zo heeft hij een goed contact met de Surinaamse dermatologen en pathologen. Zelf heeft hij op dit moment het gevoel dat hij een cirkel in zijn leven rond krijgt. Als docent scheikunde in Congo werd hem gevraagd een mal te ontwerpen voor schoenen voor leprapatiënten. Deze mensen lopen vaak verwondingen op aan de voeten met als gevolg infecties die soms lijden tot de dood. Maar het lukte Hamerlinck, ondanks vele pogingen, niet om met het voorhanden zijnde materiaal de gevraagde hulp te bieden. Nu, jaren later krijgt hij een tweede kans om iets te doen op het gebied van schoeisel voor leprapatiënten en wel in Suriname. De

dermatoloog Lesley Sabajo benaderde hem namelijk voor hulp bij het vinden van fondsen om de schoenenpers voor deze patiënten te laten repareren. Met zijn Orde van Ridder van St. Lazarus, een organisatie met als doelstelling Charity for Lepa, is de Nederlands-Belgische arts nu geld aan het verzamelen. Dit zijn kleine bijdragen op medisch gebied die hij buiten de grenzen van Europa kan leveren, zegt Hamerlinck, maar als hij wat kan doen, zal hij het niet nalaten. Zo heeft hij geld voor een medicijn gesponsord gekregen voor het behandelen van spruw, een schimmelinfectie in de mond, waar Surinaamse baby's van door HIV-geïnfecteerde moeders soms aan lijden en die hen het eten onmogelijk maakte.

De komende jaren blijft Freddy Hamerlinck zich verdiepen in de gepigmenteerde huid en hij zal zijn kennis opschrijven. Daarnaast hoopt hij dat hij nog meer voet aan de grond krijgt binnen de farmaceutische en de cosmetische industrie voor het ontwikkelen van medicijnen en producten die beter zijn toegesneden op de gepigmenteerde huid.

Droge huid bij eczeem